

PROTOKOL

**sestanka Mešane komisije za mednarodni cestni promet potnikov in blaga med Bosno in Hercegovino ter Republiko Slovenijo,
ki je potekala v Sarajevu 10. in 11. decembra 2024**

V skladu z 20. členom Sporazuma med Svetom ministrov Bosne in Hercegovine in Vlado Republike Slovenije o prevozu oseb in stvari v mednarodnem cestnem prometu je 10. in 11. decembra 2024 potekal sestanek Mešane komisije med Bosno in Hercegovino ter Republiko Slovenijo o mednarodnem cestnem prometu potnikov in blaga. Podpisan je ta Protokol.

Po uvodnem nagovoru sta se delegaciji dogovorili, da bo dnevni red naveden v Prilogi 1, ki je sestavni del tega protokola.

Seznam članov delegacije je v Prilogi 2 tega protokola.

Delegaciji sta obravnavali naslednja vprašanja:

Ad.2.

Izmenjava statističnih podatkov

Delegaciji sta izmenjali informacije in statistične podatke o realizirani blagovni menjavi med državama s posebnim poudarkom na tovarnem prometu. Obe strani sta ugotovili, da je v zadnjih letih zabeležena rast obsega medsebojne menjave.

Po podatkih delegacije Bosne in Hercegovine je uvoz iz Republike Slovenije v letu 2023 znašal 2,3 mrd EUR (povečanje za 1,02 % glede na leto 2022), izvoz v Republiko Slovenijo pa je znašal 1,4 mrd EUR (rahel padec v izvozu za 1 % glede na leto 2022).

Slovenska stran je poudarila, da je Slovenija četrta zunanjetrgovinska partnerica BiH. V letu 2023 je skupna blagovna menjava dosegla 1,73 mrd EUR (-2% glede na leto 2022 1,77 mrd EUR); od tega je bila vrednost izvoza 992 mio EUR (-1,6%) in vrednost uvoza 741 mio EUR (-6,4%). V obdobju januar-oktober 2024 je vrednost blagovne menjave med državama znašala 1,46 mrd EUR (+1,2% glede na enako obdobje 2023). Pri tem je vrednost SI izvoza v BiH znašala 851,05 mio EUR (+3,5%) vrednost uvoza iz BiH pa 611,26 mio EUR (-1,7%).

BiH je na tretjem mestu glede vrednosti slovenskih neposrednih naložb v tujini (skupna vrednost naložb v letu 2023 633,4 mio EUR leta 2023; +8% glede na leto 2022; op. 6,74% vseh SI TNI). Prevladujejo investicije v finančne in zavarovalniške dejavnosti. Konec leta 2023 se je za 65,2 mio EUR povečala kumulativna vrednost naložb BiH v Sloveniji (skupna vrednost 166,3 mio EUR).

V letu 2023 je skupna menjava storitev z BiH znašala 306,5 mio EUR (2022: 262,1 mio EUR). Vrednost izvoza storitev je znašala 93,8 mio EUR (2022: 86,4 mio EUR), uvoza pa 212,7 mio EUR (2022: 175,7mio EUR). Pri izvozu in uvozu prevladujejo transport, potovanja in ostale poslovne storitve. Pri uvozu pa še dodatno telekomunikacijske, računalniške in informacijske storitve.

Ad.3.

Prevoz potnikov

V uvodnem nagovoru je bosansko-hercegovska stran poudarila, da prevoz potnikov med državama poteka brez večjih težav, razen težav, vezanih na zahtevo slovenske strani, da se njihovi prevozniki vzajemno vključijo v izvajanje linijskega potniškega prometa. Uporaba vzajemnosti je povzročila vrsto težav, ki so vsak dan bolj izrazite. Zahteva po uveljavitvi vzajemnega izvajanja linij je namreč povzročila odpoved pogodb o sodelovanju s strani nekaterih slovenskih prevoznikov, ki so do takrat bili partnerji bosansko-hercegovskih prevoznikov, kar je imelo za posledico preklic dovoljenj.

Bosansko-hercegovska stran še poudarja, da slovenski prevozniki nimajo interesa za izvajanje linij z Bosno in Hercegovino, kar posledično povzroča težave za bosansko-hercegovske prevoznike, ki se zanašajo na sodelovanje s podizvajalci iz Slovenije.

Slovenska stran je obvestila bosansko-hercegovsko stran, da je na področju prevoza potnikov v Republiki Sloveniji v letu 2024 prišlo do pomembnih sprememb, ki so posledica sprememb Zakona o prevozi v cestnem prometu, ki so bile predmet razprave na prejšnji mešani komisiji, in sicer:

- Pri izvajanju linij, ki imajo določene avtobusne postaje na ozemlju Republike Slovenije, morajo biti v enakem deležu udeleženi tudi domači prevozniki v skladu s tedenskim voznim redom za čas trajanja dovoljenja. Pri izvajanju linij lahko namesto prevoznika, določenega z režimom vožnje iz izdanega dovoljenja, posamezen prevoz izjemoma izvede eden izmed preostalih prevoznikov, imetnikov dovoljenja za to linijo. Če se ta linija ne izvede v skladu z voznim redom, je za to odgovoren prevoznik, ki bi moral to linijo izvesti skladno z režimom vožnje, določenim z izdanim dovoljenjem;

- Začasna prekinitev izvajanja linije je možna le zaradi višje sile in se lahko odobri največ enkrat v času veljavnosti dovoljenja, pri čemer prekinitev ne sme trajati dlje kot šest mesecev. Domačemu prevozniku se v primeru začasnega odvzema dovoljenja za opravljanje mednarodnih linij začasno odvzame po uradni dolžnosti za enako obdobje kot tujim prevoznikom, ki jim je bilo izdano dovoljenje za opravljanje te linije.

Obe strani sta potrdili, kot je bilo dogovorjeno že na prejšnjem sestanku mešane komisije, da je cilj ohranitev delujočih linij, pri čemer je treba ukiniti linije, za katere je ugotovljeno, da se ne izvajajo.

Na Inšpektoratu Republike Slovenije za infrastrukturo (IRSI) so potrdili, da se je stanje v primerjavi s preteklim obdobjem sicer izboljšalo, a še vedno ostaja precejšnje število linij, ki se ne izvajajo. Ob ugotovitvi tovrstnih nepravilnosti je IRSI dolžan ustrezno ukrepati. Od prejšnjega sestanka mešane komisije je bilo zaradi kršitev predpisov odvzetih 24 bilateralnih in 8 multilateral dovoljenj. Obstajajo tudi primeri medsebojnih prijav med prevozniki. Težave so tudi zaradi tehnične neizpravnosti avtobusov. Glavni cilj je zagotoviti izvajanje linij za katere so izdana dovoljenja in preprečiti izvajanje nelegalnih prevozov, še posebej s kombiji (vozila 8+1).

FURS (Finančna uprava Republike Slovenije) je podala informacijo glede prevoznikov BiH, ki so bili kontrolirani po Zakonu o prevozih v cestnem prometu v 8% glede na vse prevoznike ostalih držav. Ugotovljenih je bilo 73% kršitev za katere so bile izrečene globe. S strani FURS je bila na preteklem zasedanju mešane komisije izpostavljena problematika obračunavanja DDV s strani BiH prevoznikov, zato je slovenska stran pozvala BiH stran, da na to opozori BiH prevoznike. Od takrat je FURS izvedel kontrolo po Zakonu o DDV, pri čemer so se kontrolirali občasni in linijski prevozi potnikov. Zabeleženo število kršitev, ki je v zadnjem obdobju manjše, deregistrirani so bili samo trije prevozniki, kar pomeni, da se stanje izboljšuje.

Delegacija BiH je opozorila, da je bilo nadzorovanih zelo malo slovenskih prevoznikov, ki izvajajo linije v Bosno in Hercegovino. Poudarjeno je bilo tudi, da čeprav je bilo v prejšnjem protokolu dogovorjeno, da se izmenjujejo informacije o ugotovljenih nepravilnostih, ta izmenjava še ni izvedena.

Sklep: Inšpektorata obeh strani si bosta v prihodnje redno izmenjevala podatke o ugotovljenih nepravilnostih.

V nadaljevanju je bosansko-hercegovska stran navedla, da je Protokol k Sporazumu o mednarodnem občasnem prevozu potnikov s potniškimi in navadnimi avtobusi (v nadaljnjem besedilu: Interbus protokol), s posebnim poudarkom na mednarodnem linijskem in posebnem linijskem prevozu potnikov, začel veljati 1. oktobra 2024, za države članice EU, Bosno in Hercegovino ter Republiko Moldavijo.

Bosansko-hercegovska stran je predstavila omenjeni Interbus protokol in slovenski strani zastavila vprašanje v zvezi z izvajanjem zahtev po uveljavitvi Interbus protokola ter prosila za mnenje o morebitnih ovirah za njegovo uresničitev. Slovensko stran so vprašali tudi o odnosu do partnerstva, glede na to, da Interbus protokol dopušča možnost, da prevozniki, če želijo, obdržijo podizvajalce, ni pa to obveza.

Slovenska stran je poudarila, da je potrebno v skladu s Interbus protokolom spoštovati tudi nacionalno zakonodajo. Podala je informacijo, da do sedaj še ni prejela nobene vloge v skladu s Interbus protokolom. Slovenska stran je predlagala, da se vse nepopolne vloge, ki so prispele pred 1. oktobrom 2024, vrnejo v dopolnitev tako, da bodo ustrezale določbam Interbus protokola. Menijo, da bi to za bosansko-hercegovsko stran olajšalo začetek izvajanja Interbus protokola. Izpostavila je tudi, da je po njihovem razumevanju Interbus protokol potrebno začeti izvajati z dnem njegove veljavnosti.

Bosansko-hercegovska stran je izpostavila, da bi vrátilo vlog v dopolnitev po določbah Interbus protokola lahko upočasnilo postopek izdaje dovoljenj. Bosanska-hercegovska stran je slovensko stran obvestila, da se izvajajo pripravljalne aktivnosti za čimhitrejšo vzpostavitev pogojev za začetek izvajanja Interbus protokola. Vezano na začetek uporabe Interbus protokola so opozorili na določbo zadnjega odstavka 17. člena, ki naj bi omogočal začasno nadaljno uporabo bilateralnih sporazumov.

Slovenska stran je poudarila, da je tudi v tehničnem smislu že pripravljena za izvajanje Interbus protokola, bo pa iz pravnega vidika še preverila izvajanje določb glede upoštevanja nacionalne zakonodaje in možnosti uporabe bilateralnega sporazuma v prehodnem obdobju.

Sklep: Bosansko-hercegovska stran bo naknadno posredovala informacijo o zaključku priprav za začetek izvajanja Interbus protokola. Zaradi zahtevnosti prehoda na izvajanje Interbus

Interbus protokola bo v najkrajšem možnem času organiziran ločen bilateralni tehnični sestanek na katerem se bosta strani dogovorili o vseh podrobnostih in postopkih. Do takrat oziroma do pridobitve pravnega stališča se uporabljajo določila bilateralnega sporazuma.

Ad. 4.

Prevoz blaga

Pri cestnem tovornem prometu je bilo za leto 2024 izmenjanih 6.000 dovolilnic za prevoz v/iz tretjih držav. V skladu s sporazumom iz leta 2003 se bilateralni in tranzitni promet izvaja brez dovolilnic.

Bosanska stran je slovenski strani predstavila podatke o izkoriščenosti dovolilnic v zadnjih letih, pri čemer se izkoriščenost giblje med 95 in 97 odstotki. Tako kot na prejšnjih srečanjih Mešane komisije je BiH stran ponovno podala predlog povečanja kvote dovolilnic za prevoz v/iz tretjih držav na 7.000 dovolilnic.

BiH delegacija je navedla, da je ministrstvo uspešno izvedlo postopek razdeljevanja dovolilnic CEMT za leto 2025. Od leta 2023 se izdajajo le dovolilnice CEMT za vozila, ki izpolnjujejo standard EURO 6, kar prispeva k zmanjšanju izpustov škodljivih plinov in izboljšanju kakovosti zraka. V tem kontekstu se je število vozil v voznem parku bosansko-hercegovskih prevoznikov povečalo na okrog 5.400 vozil, ki so sodelovala pri razdeljevanju CEMT dovolilnic za leto 2025. Navedeni podatek izkazuje precejšnja vlaganja v posodobitev svojega voznega parka, da bi zadovoljili okoljske in varnostne zahteve Evropske skupnosti da bi se nudila zagotovila čimbolj kakovostna storitev prevoza. Podatki o izdaji dovoljenj so javno dostopni preko spletnega portala (www.transportnedozvole.gov.ba).

Slovenska stran je podala informacijo o porabi dovolilnic s strani slovenskih prevoznikov, ki v zadnjih treh letih konstantno pada in se giblje med 55 in 63 odstotkov. Poudarjeno je bilo, da zaradi obveznosti varstva okolja ostaja na enakem stališču glede povečanja kvot dovolilnic kot lani. Republika Slovenija mora v skladu z obveznostmi na ravni EU zmanjšati obseg cestnega tovornega prometa, zato že več let ni povečala kvote dovolilnic nobeni državi. Zaradi vplivov prometa na okolje je pričakovati, da se bodo v prihodnje pojavljale zahteve po znižanju kvot.

Podala je tudi informacijo o spremembi Zakona o cestninjenju, po kateri bo uvedena sprememba cestninjenja z upoštevanjem CO2 emisijskim razredov. Sprememba bo uvedena v naslednjem letu.

Sklep: Kvota dovolilnic ostaja nespremenjena.

Ad.5.

Ostalo

Bosansko-hercegovska stran je slovensko stran seznanila s pričakovanimi težavami v zvezi z uporabo sistema vstopa/izstopa (EES) po Uredbi EU 2017/2226, ki bo vplival na izvajanje prevozov iz Bosne in Hercegovine. Prav tako je bosanska stran slovensko stran povprašala o pripravljenosti na začetek uporabe EES, stanju njenega izvajanja in predvidenem datumu začetka uporabe.

Slovenska stran je pojasnila, da po prehodu Hrvaške v Schengen Republika Slovenija nima več nobene zunanje Schengenske meje v cestnem prometu. Ne glede na to pa bodo določila EES in ETIAS dolžni implementirati pri izvajanju prevozov v mednarodnem potniškem prometu. Zaradi objektivnih težav prvotni rok za uvedbo tega sistema ni bil izpolnjen. Evropska skupnost v tem trenutku še ni določila končnega datuma uvedbe sistema. Ključno je, da se vsi prevozniki čimprej prijavijo v sistem euLISA, kjer bodo pridobili tudi vse dodatne informacije.

Sklep: Uradne informacije o sistemu vstopa/izstopa (EES) se lahko najdejo na uradni spletni strani euLISA.

Izmenjane so bile informacije o implementaciji digitalnega sistema CEMT, ki bo na podlagi trenutnih informacij postal obvezen s 1. januarjem 2026. Bosna in Hercegovina se trenutno pripravlja na implementacijo digitalnega sistema CEMT, kar vključuje spremembe podzakonskih aktov, kot so spremembe Pravilnika o dovolilnicah CEMT. Testiranje sistema že poteka. Prav tako so že pripravljeni priročniki za prevoznike, usposabljanje za prevoznike pa je predvideno v začetku leta 2025. Pri testiranju tega sistema sodelujejo tudi nadzorni organi. V digitalni sistem CEMT bo predvidoma vključenih okoli 500 prevoznikov iz Bosne in Hercegovine.

Bosansko-hercegovska stran je izpostavila tudi problematiko pametnih tahografov druge generacije (SMT2) v BiH, ob upoštevanju obveznosti iz mednarodnih pogodb, predvsem sporazuma AETR (Evropski sporazum o delu posadk vozil, ki se ukvarjajo z mednarodnih cestnih prometih). Bosansko-hercegovska stran je slovensko stran tudi obvestila, da imajo nekatera vozila prevoznikov BiH že vgrajene pametne tahografe druge generacije (SMT2).

Slovenska stran je predstavila svoje stališče, da prevozniki iz tretjih držav, ki so podpisnice AETR sporazuma, niso zavezani k uporabi pravil Direktive EU 561/2006, so pa zavezani k spoštovanju določb sporazuma AETR pri izvajanju vseh oblik prevoza (bilateralni, tranzitni in prevoz iz/v tretje države). Prav tako je slovenska stran potrdila, da bo pri nadzoru vozil BiH upoštevala določbe AETR, v primeru nadzora vozil z vgrajenimi pametnimi tahografi, ki predstavljajo višji standard, pa tega ne bo problematizirala.

Sklep: Slovenska stran bo pri nadzoru vozil BiH upoštevala določbe AETR, v primeru nadzora vozil z vgrajenimi pametnimi tahografi, ki predstavljajo višji standard, pa tega ne bo problematizirala.

Slovenska stran je predstavila problematiko plačila kazni za prekoračitve hitrosti na območju Bosne in Hercegovine. Namreč, ko slovenski prevoznik prekrši omejitev hitrosti in se kazni zabeleži s stacionarnimi radarji, pristojni organi BiH ne pošiljajo obvestil o kršitvah izven meja BiH. Ko pa vozilo ponovno vstopi v BiH, mora voznik plačati kazni, vendar ne na kraju samem, temveč na policijski postaji v kraju, kjer je bil prekršek storjen. Slovenska stran je vprašala, ali obstaja možnost plačila kazni na kraju samem, podobno kot pri pobiranju DDV.

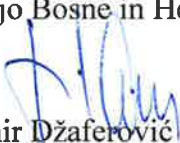
Bosansko-hercegovska stran bo predstavljeni problem obravnavala in ga posredovala pristojnim organom, da bi preučili možnosti za olajšanje postopka izterjave glob slovenskim prevoznikom na ozemlju Bosne in Hercegovine.

Sklep: BiH stran bo v najkrajšem možnem času posredovala odgovor in iskala možne rešitve, ki bi izboljšale ta proces.

Pogovori so potekali v prijateljskem in konstruktivnem vzdušju. Ob koncu zasedanja je slovenska stran povabila bosansko stran k sodelovanju na naslednjem zasedanju mešane komisije v Sloveniji.

Protokol je bil podpisan 11. decembra 2024 v Sarajevu v dveh originalnih izvodih; v slovenskem jeziku in enem od jezikov v uradni rabi v Bosni in Hercegovini.

Za delegacijo Bosne in Hercegovine

Samir Džaferović

Za delegacijo Republike Slovenije

mag. Andreja Knez

DNEVNI RED

**sestanka mešane komisije za mednarodni cestni promet
med delegacijama Bosne in Hercegovine in Republike Slovenije
(Sarajevo, 10. in 11. december 2024)**

1. Otvoritev zasedanja in uvodni nagovor delegacij;
2. Izmenjava statističnih podatkov;
3. Prevoz potnikov;
4. Prevoz blaga;
5. Drugo (sistem EES (vstopno/izstopni sistem), CEMT Digital itd.);
6. Podpis protokola s seje.

SESTAVA

**delegacij mešane komisije za mednarodni cestni promet med Bosno in Hercegovino in
Republiko Slovenijo**

(Sarajevo, 10. in 11. december 2024)

Delegacija Bosne in Hercegovine

1. Samir Džaferović,	pomočnik ministra, Sektor za promet, Ministrstvo za komunikacije in promet Bosne in Hercegovine, vodja delegacije;
2. Lejla Mehanović-Turić,	strokovna svetovalka za mednarodno sodelovanje, Sektor za promet, Ministrstvo za komunikacije in promet Bosne in Hercegovine;
3. Samir Planinčić,	strokovni svetovalec za licence, Sektor za promet, Ministrstvo za komunikacije in promet Bosne in Hercegovine;
4. Dejan Savić,	strokovni svetovalec za cestni promet potnikov in blaga, Sektor za promet, Ministrstvo za komunikacije in promet Bosne in Hercegovine;
5. Enis Ajkunić,	strokovni svetovalec za cestni prevoz potnikov in blaga, Sektor za promet, Ministrstvo za komunikacije in promet Bosne in Hercegovine;
6. Miloš Tadić,	strokovni sodelavec za licence, Sektor za promet, Ministrstvo za komunikacije in promet Bosne in Hercegovine;
7. Sanjin Bajramović,	inšpektor za cestni promet, Inšpektorat Ministrstva za komunikacije in promet Bosne in Hercegovine;
8. Zijad Sinanović,	direktor, Sektor za promet in komunikacije, Zunanjetrgovinska zbornica Bosne in Hercegovine;
9. Samir Hamzić,	član upravnega odbora Združenja prevoznikov v mednarodnem in medentitetskem cestnem prometu potnikov Zunanjetrgovinske zbornice Bosne in Hercegovine;
10. Asim Kulenović,	prevajalec.

Delegacija Republike Slovenije

1. mag. Andreja Knez,	generalna direktorica Direktorata za ceste in cestni promet, Ministrstvo za infrastrukturo, vodja delegacije;
2. Tanja Kocjančič,	vodja Sektorja za cestni promet, Ministrstvo za infrastrukturo;
3. Alojz Habič,	Sektor za cestni promet, Ministrstvo za infrastrukturo;
4. Herman Zakrajšek,	direktor Inšpekcije za cestni promet, Inšpektorat RS za infrastrukturo;
5. Mateja Filipič,	Finančna uprava Republike Slovenije, Ministrstvo za finance;
6. Nataša Šafer,	Finančna uprava Republike Slovenije, Ministrstvo za finance;
7. Igor Sep,	Gospodarska zbornica Slovenije;
8. Milan Slokar,	Gospodarska zbornica Slovenije;
9. Peter Mirt,	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije;
10. Dean Žunič,	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

